

reflexion

Målet måste vara mödan värt

»Samma blodtryck, samma HbA_{1c}, samma glada lynne och lika smala vader till alla!«

När många av oss njuter av en välgörande semester, går arbetet med att ta fram en nationell läkemedelsstrategi in på slutspurten. Uppdraget ska vara klart i slutet av sommaren. Jag ser med spänning fram emot resultatet, som förhoppningsvis kommer att påverka allas vårt arbete kring läkemedelsfrågorna.

En viktig fråga är hur läkare och patienter ser på målet för en läkemedelsbehandling. Jag är nyss hemkommen från den tionde europeiska klinfarm-kongressen i Budapest. En av många intressanta postrar (RJ van Unen et al) gällde en undersökning av hur läkare vill se läkemedelsbehandling strukturerad i journalen. Följande sju punkter kunde 56 invärtesmedicinare enas om: läkemedel, indikation, icke-farmakologisk behandling, start- och stoppdatum, kontroll av interaktioner och kontraindikationer, information till patienten och tidpunkt för uppföljning.

Det låter väl bra. Men varför saknas behandlingsmålet? Varför anser inte läkarna att det är viktigt? Tänker man sig att målet alltid är definierat av riktlinjer och är detsamma för alla, oavsett ålder, samsjuklighet och patientens egna preferenser? Samma blodtryck, samma HbA_{1c}, samma glada lynne och lika smala vader till alla! Eller är man bara helt ovan vid att tänka i termer av behandlingsmål och särskilt individuella sådana? Hur vet man om man uppnår målet med en förebyggande behandling? Här är det kanske frånvaro av biverkningar som måste definieras som mål, snarare än frånvaro av en händelse som vi inte vet om den kommer att inträffa, oavsett behandlingen. Målet måste vara mödan värt, i alla fall när det gäller läkemedelsbehandling!

Ylva Böttiger
medicinsk redaktör
ylva.bottiger@lakartidningen.se

Foto: Jean Pierre Bezi/Colourbox

Många av Sveriges muslimer fastar under ramadan varje år, något som inte är möjligt för alla diabetiker. Under sommartid är fastetiden dessutom längre. **AKTUELLT** Sidan 1434

signerat

1415 Välj, sälj och svälj i Almedalen!
Marie Wedin

reflexion

1411 Målet måste vara mödan värt
Ylva Böttiger

It debatt

1416 Glöm inte bort arbetsmiljön i sjukskrivningsdebatten
Töres Theorell

1417 Apropå! Relationen mellan Försäkringskassan och läkarkåren Nu får vi ta konsekvenserna Bo Zetterlund

aktuell t

1418 Allmänläkarna i Örebro fick politikerna att lyssna

1420 Läkare i Värmland har inspirerats av Örebro

1421 Ett sjukhus eller två – professorer oeniga

Några frågor till ... Ylva Böttiger

1422 »Undanträngningseffekter beror på att läkarna prioriterar fel«

1423 Ett utvidgat vårdval utan detaljstyrning

medicinsk kommentar

1424 EHEC är en ständigt aktuell och potent bakterie. Fler utbrott kommer – full beredskap krävs Bertil Kaijser

nya rön

1426 Case-baserad träning i primärvården räddar liv Anna Kiessling, Peter Henriksson

Ingen effekt av tillväxtfaktorterapi mot ischemi Anders Hansen

1427 Mortaliteten i HIV sjunker i Kina Anders Hansen

Ingen stor ökning av endokardit trots minskad antibiotikapofylax Karin Sundström

1428 Vanligt med abort av flickor i Indien Anders Hansen

Kvinnor som snusar under graviditeten har ökad risk för prematur börd och intrauterin fosterdöd. Rökning under graviditet har minskat i Sverige samtidigt som allt fler kvinnor snusar. Sidan 1430

Foto: Sara Holfve. Liten bild (Bengt Karlsson), foto: Staffan Gustavsson

Kroniskt trötthetssyndrom kan bero på encefalitretning *Carl-Gerhard Gottfries*

1429 Känslan för rättvisa är inbyggd i hjärnan *Katarina Gospic*

Genmutation vid myelodysplastiskt syndrom med låg risk kan förutsäga sjukdomsprogress *Karin Sundström*

Klinik och vetenskap

1430 Klinisk översikt Snus under graviditet är inget riskfritt alternativ till rökning *Anna-Karin Wikström, Olof Stephansson, Helle Kieler, Sven Cnattingius*

1434 Klinisk översikt Fasta under ramadan möjligt för en del diabetiker – men inte alla. Fasta under sommartid kan ge ökade risker – kompetent rådgivning behövs *Targ Elgzyri, Anders Frid*

1437 Fallbeskrivning EHEC kan ge allvarlig tarminfektion även hos vuxna. 56-årig kvinna blev mycket svårt sjuk – utvecklade livshotande komplikationer *Bo Svenungsson, Mona Insulander, Andreas Berge*

1441 Fallbeskrivning Vaccinerat par fick TBE. Glöm inte påfyllnadsdos till äldre! *Helena Hervius Askling, Charlotta Rydgård, Maria Rotzén Östlund, Sirkka Vene*

debatt och brev

1443 Varslet av Thomas Zilling: Svinhugg går igen – var så säker! *Sigvard Åkervall*

Replik: Omvandla ilskan till verkningsfull energi *Marie Wedin*

Förbundet måste agera kraftfullt mot trakasserier *Lars-Olof Svensson, Kenneth Lindahl*

Replik: Sista ordet inte sagt *Marie Wedin*

Översynen av läkarnas specialitetsindelning: Socialstyrelsen om när, hur och varför *Ulf Kvist, Anders Printz*

Utred alltid förstagångsinsjuknande i

webbfrågan:

Är det rimligt att transplantera en livmoder när vi kan göra så mycket annat för samma pengar?

Se LT Debatt nr 26–28, sidan 1348.

Foto: Colourbox

NYA RÖN I familjer i Indien som redan har en dotter är det vanligt att flickfoster aborteras. Sidan 1428

äskknallshuvudvärk *Anne-Marie Landtblom, Jörgen Boivie*

Mer debatt på Lakartidningen.se

kultur

1447 Telegrambud på velociped utsläckte svensk adelsätt *Gunnar Svartengren*

1449 lediga tjänster

1451 platsannonser

1464 meddelanden

1465 sommarkryss

1466 information från läkarförbundet

endast på webben

Fler artiklar på Lakartidningen.se

TIPSA LÄKARTIDNINGEN

Har du ett nyhetstips – ta kontakt med redaktionen! Mejla till: tipsa@lakartidningen.se
Tala om ifall du vill vara anonym!

Foto: Colourbox

Nästa nummer utkommer den 10 augusti. På återseende, säger vi på redaktionen!

Vetenskapliga artiklar har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Östermalmsgatan 40
Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
08-20 74 35 (annonser)
Webb: Lakartidningen.se
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
fornamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (internmedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Medicinsk redaktionschef
Stefan Johansson (pediatrik) 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads-/annonsdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (patientsäkerhet)
Anne Brynolf (studentredaktör)
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent (psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Mikael Hasselgren (allmänmedicin)
Lena Marions, docent (obstetrik och gynekologi)
Louis Riddez, docent (kirurgi)
Carl Johan Sundberg, docent (fysiologi)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhielm 08-790 34 74

Produktion
Marita Arvidsson (grafiker) 08-790 34 72
Mats Kardell (IT) 08-790 33 38
Bo Svensson (IT) 08-790 33 19

Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering)
08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD) 08-790 34 63
Jarl Holmén (medicinsk terminologi, korrektur) 08-790 34 64
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (medicinsk redigering)
08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Lövrup (reporter) 08-790 35 26
Marie Närlid (reporter) 08-790 34 29
Madeleine Ramberg Sundström (redigering)
08-790 34 82
Birgit Wilhelmson (medicinsk redigering)
08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonskoordinator)
08-790 34 95
Irene Balsam (annonservice) 08-790 34 90
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03
Vivan Streng (annonservice) 08-790 34 73

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pre@lakartidningen.se

Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (vd)

TS-kontrollerad upplaga: 41 600 ex
ISSN: 0023-7205 (pappersutgåva)
1652-7518 (webbupplaga)

Tryckeri Sörmlands Grafiska AB

organ för **Sveriges läkarförbund** grundad 1904

